

Maalstroom

Anja Maas

Proloog

Het is half maart, het prille begin van de lente. Toch schijnt de zon genadeloos door de ramen naar binnen. Karin Buitendijk voelt de hitte op haar huid prikken. Kayla, haar driejarige dochter, zit op haar speelkleed voor de open schuifpui. Buiten zoemen bijen en kwetteren vogels. De zoete geur van de struikkamperfoelie drijft de kamer binnen. Karin snuift de geur genietend op.

De warme stralen van de voorjaarszon beschijnen Kayla. Haar krullen lijken een aureool om haar hoofdje te vormen. Kayla houdt van de zon. Ze zit op haar favoriete plekje, praat tegen haar olifant en haar kikker. Met haar mollige handje laat ze Kwak de kikker grote sprongen maken over het kleed. Pinky de olifant kijkt toe hoe goed de kikker dat doet.

“Lieverd, ik ben zo terug. Mama gaat even de was in de droger doen,” belooft Karin lachend om de fratsen van de kikker.

Ze laat haar dochter niet graag alleen. Vluchtig haalt ze een hand door de blonde krullenbol. Ze voelt de zach-

te haartjes tussen haar vingers door glijden. De geur van peutershampoo dringt in haar neus. Zo snel ze kan, vliegt ze naar boven, propt de was in de droger, hangt de rest op en rent de trap weer af.

“Daar ben ik weer, schat,” roept ze al in de hal.

Kayla geeft geen antwoord.

Eenmaal in de huiskamer stokt Karins adem. Snel blikt ze om zich heen. De kamer is leeg. Speelt Kayla een spelletje? Verstoppertje misschien?

“Kayla, schat?” Karin probeert haar angst niet in haar stem te laten doorklinken.

De stilte is oorverdovend. Ze kijkt achter de gordijnen, achter de bank, verschuift elke stoel, duikt onder de tafel. Ze vraagt bijna zingend, zoals ze doet tijdens hun spelletje: “Kayla, waar ben je dan?”

Geen antwoord, geen geluid, niets anders dan haar eigen zwoegende ademhaling. Ze spurt naar buiten en kijkt achter elke struik, onder de ligstoelen en in de schuur. Met knikkende knieën en haar hart kloppend in de keel herhaalt ze steeds weer: “Kayla!”

Het lukt haar niet langer de paniek te onderdrukken. Ze stuift naar binnen, rukt kastdeuren open en werpt een blik in de gang, in de keuken. Kayla is nergens. Zelfs het speelkleed met Pinky de pluchen olifant en de kikker is verdwenen. Hijgend stevent ze naar de telefoon en drukt met trillende vingers 112 in.

Hoofdstuk 1

De herinnering aan twee jaar geleden is als een film die onbedoeld herhaald wordt. Steeds weer. Op de ongelukkigste momenten wordt Karin erdoor overvallen. Kon ze die herinnering maar uitzetten, de pijn stoppen!

Ook vandaag is ze vanuit het niets in het verleden. De warmte van de zon op haar gezicht werpt haar terug naar hetzelfde seizoen waarin haar kindje verdween. Haar ogen dwalen naar de zonovergoten plek waar Kayla toen op haar kleed zat. Ze ziet voor zich hoe Kayla enthousiast speelde met haar pluchen vriendjes, haar blonde krullenbol. Karin glimlacht.

De nachtmerrie dient zich evenwel onverbiddeijk aan. Ze krimpt in elkaar. Het beeld verandert in de verbijsterend lege ruimte waar haar geliefde dochter zojuist nog zat. Paniek stroomt door haar lijf. Pijn overspoelt haar. Tot ze zich realiseert dat het de vermaledijde herinnering is.

Ze kreunt. Zweetdruppels lopen over haar gezicht naar haar bloesje. Met stijve vingers veegt ze die weg. Ze voelt dat ze haar handen tot vuisten had gebald. De af-

drukken van haar nagels staan als diepe groeven van verdriet in haar handpalmen gegraveerd.

Zoals altijd na zo'n voorval bekruipt haar een machteloos gevoel. Wat kan ze doen? De politie heeft nooit enige aanwijzing gevonden. Hoe zou zij dat dan kunnen?

De sporen liepen dood. Het staat in haar geheugen gegrift hoe haar collega's Richard en Ingrid verhoord werden. Buren hadden niets opgemerkt. De politie moest de zoektocht na een jaar stopzetten. De media verloren hun belangstelling.

Ondanks de pessimistische voorspellingen van de politie geloofde Karin altijd steevast dat Kayla nog leefde. Ze kon dit geloof met niemand delen. Noch de politie, noch John, haar man, geloofde haar. Ze was alleen.

Van haar moeder hoefde ze eveneens geen steun te verwachten. Voor haar emotioneel zwakke moeder waren de gebeurtenissen te heftig om te verwerken, waardoor zij diep wegzakte in een depressie.

Karin was een wrak. Slapen deed ze weinig en als ze sliep, werd ze geteisterd door nachtmerries.

John legde zich er al snel bij neer dat Kayla nooit meer terug zou komen. Karin behield haar hoop. Samen konden ze er niet uitkomen. Ze ruzieden bijna dagelijks. John kon en wilde haar niet steunen. Hij had genoeg van haar huilbuien, haar vruchteloze zoektocht, haar niet aflatende hoop en hij wilde scheiden. Zij stelde therapie voor. Hij vond dat totale onzin, een nutteloze tijdverspilling. Ze stemde toe in de scheiding. Hun huwelijk stelde voor de verdwijning van Kayla al niet veel meer voor. Het was reddeloos verloren.

Karin laat zich in het zachte, bruine leer van de bank achterover zakken. Haar spieren ontspannen langzaam. Ze woelt met haar handen door haar haar, een hinderlijke gewoonte. Plukken pieken alle kanten op. Ze merkt het niet op. Haar lijf trilt nog na. Ze hoort vogels zingen en is zich bewust van de zon op haar lijf.

Zal ze Evert bellen, gewoon om even te praten? Misschien kan hij vanavond langskomen. Ze belt hem straks, denkt ze, zodra ze wat tot rust is gekomen. Ze glimlacht bij de gedachte aan Evert Langeveld. Hij steunde haar tijdens het onderzoek naar de verdwijning van Kayla. Nog steeds kunnen ze over alles praten.

Ze rolt haar pijnlijke spieren los en besluit naar boven te gaan, naar Kayla's kamertje. Langzaam stommelt ze de trap op. Het kamertje heeft ze nooit veranderd. Als Kayla nog leeft, en ze weet zeker dat het zo is, zal ze haar kamer bij haar terugkeer misschien herkennen.

Karin duwt de deur open. Het bedje is opgemaakt, afgedekt met Kayla's roze sprei. Al haar knuffels liggen op het bed. Ze wachten op haar thuiskomst.

De witte kastenwand met de uitgesneden hartjes trekt haar aandacht. Ze schuift wat lades open, voelt aan wat ondergoed. Ze doet een deur open, herschikt wat jurkjes en ruikt eraan. Kayla's geur is verdwenen. Alle kleding ruikt naar wasmiddel. Teleurgesteld doet ze de kastdeur weer dicht en laat zich op het bed zakken.

“Slaap lekker, schat,” mompelt ze.

De vlinderkusjes, die ze elkaar toewierpen voor het slapengaan, ziet ze weer voor zich. Haar ogen worden vochtig. Wat mist ze die altijd lachende mond, de ondeugende glinstering in Kayla's blauwe ogen, haar laatste omhelzing voor het slapen!

Ze pakt de pluchen knuffels aan het voeteneind van het bed een voor een op en herinnert zich hoe Kayla met elk van hen speelde. Onverwacht houdt ze een beestje in haar hand dat ze niet kent. Een zeehondje. Verbijsterd blijft ze zitten. Ze kijkt nog eens goed naar de andere knuffels. De smurf ziet ze niet. Ze laat abrupt het zeehondje vallen en schiet overeind. Een rilling kruipt over haar rug. De haren op haar armen staan overeind. Verbluft staart ze naar het zeehondje. Hoe kan dit? Waar komt het vandaan? Is ze een knuffel vergeten? Raakt ze in de war? Ze weet het niet.

Achterwaarts schuifelt ze de kamer uit. Ze glipt de badkamer in en blijft voor de grote spiegel staan. Verschrikt ziet ze haar spierwitte gezicht. Ben ik dat? vraagt ze zich af. Ze leunt naar voren en wrijft over haar gezicht. Haar huid voelt klam aan. Grote grijze ogen kijken haar verwilderd aan. Zijn die van haar? Met knikkende knieën bekijkt ze zichzelf nog eens goed. De spiegel liegt niet. Ze ziet er vreselijk uit.

Ze vraagt zich af of ze de knuffel wel goed gezien heeft en wankelt terug naar de kamer van Kayla. In de deuropening blijft ze staan. Haar handen klemmen zich vast aan de deurpost. Haar vingers kleuren wit. Het is echt een zeehondje. Ze fluistert: “Ik word gek, net als mijn moeder.”

Moeizaam strompelt Karin de trap af. In de huiskamer laat ze zich op de bank vallen. Haar hoofd is een chaos. Ze kan niet bevatten wat ze heeft gezien. Haar handen woelen door haar haren. Lange tijd blijft ze zitten met haar kin in haar handen. Haar ogen staren nietsziend de kamer in.

Even later lijkt ze tot bewustzijn te komen uit een wakende droom. Verdwaasd kijkt ze om zich heen. Ze besluit de schuifpui te openen, even de tuin in te gaan, het is prachtig weer. Misschien doet de frisse lucht haar goed en kan ze alles op een rijtje zetten.

Resoluut stapt ze de tuin in. Hier en daar raakt ze kleine bloemknoppen aan die voorzichtig tevoorschijn komen. De lentezon verwarmt haar blote huid. Vandaag heeft ze voor het eerst een bloesje aan met korte mouwen. Ze wrijft over haar armen en draait een rondje om haar as op het grote gazon. Morgen moet ze weer werken. Ze vraagt zich af hoe, na de onverkwikkelijke ontdekking van zojuist. Met haar hand zwaait ze de vraag weg.

Ze probeert te genieten van de speelse rand vol struiken, planten en bodembedekkers die rond het gras groeien. Binnenkort begint de afwisseling van de bloeiperiodes. Ze zoekt het verwachtingsvolle gevoel dat ergens binnenin verscholen ligt. Ze vindt het niet.

Bij de forsythia blijft ze even staan. Het vrolijke geel ontlokt haar een voorzichtige glimlach. Ze bukt zich. Haar korte spijkerbroek spant rond haar dijen. Ze plukt wat onkruid. Nu ze goed kijkt, ziet ze dat er veel meer onkruid staat dan andere jaren. Ze denkt aan haar werk. Drie volle dagen per week slooft ze zich uit op een accountantskantoor. Net als het onkruid hier stapelt het werk zich daar op. Ze heeft veel laten versloffen. Het tuinonderhoud, het huis, haar werk.

Ze duwt zich overeind. Haar mond vertrekt in een smalle streep. Ze haalt een hand door haar korte, donkere haar. De vermoeidheid, die de laatste jaren altijd op de loer ligt, overvalt haar. Met een zucht draait ze zich

naar het huis. Tot haar opluchting merkt ze op dat het nog goed in de verf zit. De zon schijnt warm op haar rug en lijkt het huis te verlichten, de frisse crèmekleur op de kozijnen staat vrolijk. Het zou zonde zijn het huis te verwaarlozen. Het was een prachtige geste van haar moeder om haar dit huis, haar ouderlijk huis, te schenken voor haar huwelijk. Dit was haar droomhuis om een gezin te stichten, op deze rustige plek net buiten Utrecht. Ze knapte het helemaal op en richtte het in naar haar eigen smaak en die van John Schoonhoven. Dat was destijds haar aanstaande, de knappe, blonde vertegenwoordiger die haar hart veroverde. Na hun huwelijk trokken ze direct in het verbouwde pand.

Heel even flitst de film van Kayla's verdwijning voorbij. Net zo snel ziet ze het zeehondje. Ze schudt haar hoofd om die beelden te verdrijven. Ze wil er niet aan denken. Er moet een logische verklaring voor dat beest zijn, iets heel simpels. Ze dwingt zichzelf aan iets anders te denken.

Langzaam sloft ze over het mediterrane betegelde terras naar de schuifpui. Ze blikt achterom. De grote terracotta potten en kruiken wachten om gevuld te worden. Elke zomer bloeien de bougainvilles en andere exotische planten uitbundig rondom de loungeset en de ligstoelen.

Lusteloos haalt ze haar schouders op en vervolgt haar weg naar binnen. Het onkruid moet wachten. Ze is te moe om er nu iets aan te doen. Vroeger hielp John mee in de tuin. Die tijd is voorbij. Het valt haar zwaar naast haar werk het huishouden te doen, laat staan de tuin.

Een kop koffie zal haar oppeppen, denkt ze. Ze maakt een extra sterke en installeert zich op de zachtleren bank.

De geur van de koffie doet haar denken aan ochtenden op de bank met John aan het begin van hun huwelijk. Samen wakker worden. Zo uit bed, in pyjama, het haar nog in de war tegen elkaar aanhangen. Ze voelt zijn warme lijf nog. Met gesloten ogen leunt ze achterover. De herinnering duurt maar een moment. Zo fijn was het later niet meer. Ze schiet overeind en neemt nog een flinke slok koffie. Met moeite slikt ze die weg.

John was veel van huis. Omdat hij voor zijn werk veel door het land reisde, verbleef hij voor het gemak dagen in hotels. Soms vroeg ze zich af of hij daar alleen was.

Haar hand zoekt onbewust haar trouwring. Nee, die is er niet meer. Nu prijkt daar de ring die haar moeder haar gaf. Ze draait hem rond en laat de robijnen schitteren in het zonlicht.

Haar gedachten gaan naar haar moeder; haar fragiele, warrige moeder. Ze slikt een brok in haar keel weg. Nee, beslist ze, mijn geheugen werkt even niet mee. Dat is alles.

Hoofdstuk 2

Karin kan het voorval met de knuffels moeilijk loslaten. Heeft ze zich vergist? Wordt ze gek? Gelukkig kan ze op haar werk even haar zorgen vergeten. De werkdruk is hoog. Ingrid Huizinga, haar directe collega en vriendin, maakt de werkdagen draaglijker met ondeugende en dwaze opmerkingen.

“Lach eens naar het vogeltje.” Ingrids gezicht omringd door losgeschoten krullen piept net boven haar computerscherm uit. Ze trekt gekke gezichten.

Karin schiet in de lach.

“Dat bedoel ik. Je kan het wel, als je maar wil.” Ingrid rolt haar bureaustoel opzij, zodat ze Karin beter kan aankijken.

“Dit werk moet af. Ik ben geconcentreerd bezig,” verdedigt Karin zich.

“Dat snap ik, maar nu is het tijd voor een korte pauze. Koekje?” Ingrid reikt een pak koekjes over haar bureau heen aan.

Karin rolt haar stoel ook opzij en slaakt een diepe zucht. Haar schouders doen pijn. Ze heeft te lang in de-

zelfde houding gezeten. Dankbaar neemt ze een koekje uit het pak.

“Ik haal wel even koffie, ben zo terug.” Ingrid staat resoluut op, gooit haar rode vlecht over haar schouder naar haar rug en is al de deur uit voor Karin iets kan zeggen.

Karin grinnikt. Wat een wervelwind is haar vriendin toch.

“Vers van de koffieperts.” Ingrid plaatst de mok met een lachende kat erop klotsend op Karins bureau. De beker was ooit een verjaardagscadeau van Ingrid. Echt iets voor haar. Zelf heeft ze een mok met een lachende hond erop.

“Koffieperts?”

“Ja, leuk gevonden toch? Dat apparaat doet dat nu eenmaal.” Ze rolt haar stoel naast die van Karin, neemt een koekje en laat zich slap tegen de rugleuning van haar stoel vallen. “Ik ben nu al kapot en we moeten nog een paar uur,” verzucht ze, terwijl ze zich overeind hijst.

“Daar is die cafeïne voor,” stelt Karin vast.

“Goedemorgen, lieverds. Lukt het allemaal?” Opgevekt slentert Richard Verstraten, de afdelingschef, het kantoor binnen. “Ik zie koekjes. Kan ik toetasten, lieverd?” Hij werpt Ingrid een vragende blik toe, maar graait direct in het pakje.

“Ga je gang, schat. Je bent toch al bezig,” schampert Ingrid.

Steevast spreekt ze hem aan met een nadrukkelijk ‘schat’. Ze hoopt hem daarmee duidelijk te maken wat ze van zijn manieren vindt. Het lijkt niet over te komen. Hij blijft iedere werkneemster ‘lieverd’ noemen.

“We nemen even een korte pauze. Ik begin al cijfers in de koffie te zien.” Ingrid tuurt scheel in haar mok en vervolgens naar Richard.

Hij grinnikt. “Natuurlijk, lieverd, maar niet te lang; dit project moet echt vandaag de deur uit.”

“Ja, schat. Komt voor elkaar.”

Nog kauwend op het koekje verdwijnt Richard de gang in.

“Pfff, ik word zo moe van die man. Volgens mij weet hij mijn naam niet eens meer.” Ingrid rolt haar stoel terug op zijn plaats. “Aan de slag maar weer.”

“Ik vind het knap hoe je met hem omgaat. Dat kan ik niet. Niet meer na alles wat er gebeurd is.” Karin wrijft vermoeid over haar gezicht.

“Dat kan ik me voorstellen. Voor mij is het anders. Jou heeft hij lastiggevallen.” Ingrid's toon is geërgerd.

“Ik snap niet hoe hij dat heeft kunnen doen. Je was verdorie nog getrouwd met John. Je had net een kind. Hij was helemaal lyrisch van je. Wat je ook zei, ophouden deed hij niet. Dat hij zo ver ging... Hij legde zelfs iedere week bloemen voor je deur.”

Karin knikt. Meestal vermijdt ze de herinneringen aan de tijd die achter haar ligt, maar soms overspoelen ze haar. Ze kijkt Ingrid aan. Ze deelt veel met haar, niet alleen de herinnering aan het gedrag van Richard, maar ook de herinneringen aan de tijd na de verdwijning van Kayla.

Ze ziet Ingrid's mond bewegen, hoort weer de stem van de rechercheur die haar vraagt: “Weet u dat uw beste vriendin een kamertje heeft ingericht voor uw dochter? Weet u wat uw vriendin ervoor over zou hebben zelf een kind te hebben?”

Ingrid zet haar mok met een klap op het bureau. Karin schrikt op. “Dat gaf problemen tussen jou en John, terwijl je er niets aan kon doen, weet je nog? Fantastisch hoe boos je op Richard werd. Midden in de volle kantine. Stond hij even te kakken. Ik bewonder je er nog om.” Ingrids bruine ogen stralen van plezier.

Karin knikt langzaam. De herinneringen vervagen. “Ik was zo boos. De juiste woorden kwamen op het juiste moment.” Karin lacht aarzelend, hoewel het nog steeds ongemakkelijk voelt wanneer Richard in de buurt is.

“Waarom hij dacht na je scheiding alsnog een kans te maken, is mij een raadsel. Heeft hij van die overduidelijke tirade dan niets begrepen?”

“Blijkbaar niet. Hij moest nogmaals uitgeoeterd worden. Misschien vindt hij dat fijn.” Karin haalt haar schouders op. Nu laat Richard haar met rust. “Gelukkig is het verleden tijd. Ik probeer er niet meer aan te denken.”

“Heel verstandig. Zullen we straks wat gaan drinken na het werk?”

“Sorry, Ingrid. Ik wil graag direct naar huis. Andere keer?”

Ze voelt zich een beetje schuldig dat ze Ingrid buitensluit. Ze kan het niet opbrengen om haar op de hoogte te brengen van haar wel en wee. Het vinden van die knuffel is nog te vers. Hoewel ze alles hebben uitgepraat en er nooit enig bewijs is gevonden van Ingrids betrokkenheid bij de verdwijning van Kayla, blijft ze voorzichtig.

“Jammer, ik had er net zo’n zin in.” Ingrid kijkt sip met een overdreven pruillip langs haar computerscherm.

Dat ontlokt Karin een lach die het midden houdt tussen een grinnik en een geeuw.

Eenmaal thuis is Karin te moe om nog enigszins samenhangend na te denken. De avonden na haar werk vult ze met televisie kijken of lezen.

Haar vrije dagen brengt ze dikwijls door in de kamer van Kayla. Dan zit ze op het bed en kijkt rond met een knuffel in haar armen. Het lijkt of Kayla elk moment kan binnenkomen, lachend, met wijd gestrekte armpjes. Karin kan bijna haar stem horen, de lichte klank, de blijde toon.

Ook vandaag, op haar vrije dag, begeeft ze zich naar boven. Ze opent de kamerdeur. De vrolijke sfeer van het kleurige behang zuigt ze met plezier op. Ze snuffelt tussen het speelgoed, de kleding in de kasten en lades. Ze vermijdt de commode. Daar heeft ze het zeehondje neergezet. Langzaam laat ze zich op het bed zakken. Ze pakt een knuffel uit het rijtje en klemt die in haar handen. Voorzichtig gluurt ze naar het zeehondje. Ze is niet gek. Het grijze pluchen beest staat op de kast en staart haar met zijn glazen ogen strak aan.

Toch maakt ze zich zorgen. Haar moeder zit al een jaar in een privékliniek. Ze lijdt aan zware depressies met psychoses. Ze ziet dingen die er niet zijn. Van een vrouw die midden in de wereld stond, veranderde ze in een verwarde, kwetsbare vrouw.

Zou het bij mij ook beginnen? vraagt Karin zich af. Misschien is het erfelijk. De angst slaat haar om het hart. Ze heeft geen idee wat de eerste tekenen bij haar moeder waren. Die heeft ze verborgen weten te houden tot het moment dat ze een aantal maanden na Kayla's verdwijning bij haar dochter op bezoek was.

Karin rilt bij de herinnering.

Vanuit het niets springt haar moeder op. Ze zwaait wild met haar armen en gilt: “Haal hem hier weg!”

Geschrokken kijkt Karin om zich heen, maar ze ziet niemand. “Wie, mam?”

“Die man daar in de hoek. Die met dat mes.” Angstig ineengedoken wijst haar moeder naar een hoek in de kamer.

“Ik zie helemaal niemand, mam.” Ongerust slaat ze haar moeder gade. Vervolgens gaat haar blik de kamer rond. Er is niets te zien. “Mam?” Ze slaat een arm om haar heftig rillende moeder. Haar gedrag maakt haar bang. Wat moet ze doen? Dit heeft ze nog nooit meegeemaakt.

“Is hij weg?” Haar moeder slaat haar handen voor haar gezicht. Ze gluurt voorzichtig tussen haar vingers door naar de hoek waar de voor haar dochter onzichtbare man staat.

Het enige wat Karin kan bedenken, flapt ze eruit: “Hij is er niet meer, mam. Ga maar lekker even op de bank liggen. Ik kom zo bij je.”

Alsof haar woorden magisch zijn, heft haar moeder haar hoofd op. Tevreden staart ze naar de hoek.

“Dank je, lieverd,” zegt ze en laat zich achterover op de bank zakken.

Verbijsterd dat haar opmerking dit resultaat oplevert, maar vooral opgelucht, trekt Karin zich terug in de gang om de dokter te bellen. Nadat hij haar verhaal heeft aangehoord, is hij snel ter plaatse. Hij geeft haar moeder iets kalmerends. Dankbaar neemt ze het aan.

Met tranen in haar ogen vertelt ze uiteindelijk: “Ik slik al maanden antidepressiva. Ik kwam niet meer van de bank, kwam tot niets.”

De arts knikt ter bevestiging.

“Ik wilde je dit niet vertellen. Ik dacht snel weer de oude te worden. Je hebt al zoveel verdriet te verwerken. Kayla weg en John liet je in de steek.” Luidruchtig snuit ze haar neus.

Karin schuift naast haar moeder op de bank en slaat een arm om haar heen.

“Tot overmaat van ramp wilde ik zeker niet dat je wist dat ik de laatste tijd mensen met messen zie. Ze achtervolgen me buiten, ik zie ze ook in huis. Hoe ze binnenkomen, begrijp ik niet. Ineens zijn ze ook weer verdwenen. Poef, weg...” Ze wendt beschaamd haar gezicht af. “Ik ben bang, Karin, zo bang. Ik doe geen oog meer dicht.”

Karin voelt haar moeder over haar hele lichaam trillen. Ze is nat van het zweet.

“Ik kook mijn eigen potje, maar ik durf het niet te eten. Ik proef dat het niet hetzelfde smaakt als anders. Ze proberen me te vergiftigen. Ik weet het zeker. Ze doen het door het zout of door... Weet ik veel!” Haar stem breekt. Ze schudt de troostende arm van Karin wild van zich af. Met grote ogen zoekt ze de blik van de arts.

“Mevrouw Buitendijk, het lijkt me verstandig u op te nemen. Dan kunnen we nader onderzoek doen en een behandeling starten. Het lijkt erop dat u in een psychotische depressie bent geraakt door het trauma van het verlies van uw kleindochter. U kunt beter niet meer alleen in uw woning blijven.”

Berustend kijkt haar moeder de arts aan en knikt.

Karin wrijft haar klamme handen droog over haar knieën. De twijfel aan haar eigen brein verstikt haar. Haar

gedachten draaien doelloos rond en benemen haar de adem. Zou haar moeder deze gevoelens ook kennen?

Ze observeert het zeehondje. Haar ogen zien het pluchen beest. Ze legt de knuffel weg en staat op. Haar handen voelen het grijze beestje. Het is zacht en wollig. Dit bedenkt ze toch niet? Ze zet het diertje met een klap terug op de commode.

Nog een keer opent ze de kast met kleding. De popperige jurkjes hangen op kleur gesorteerd aan de stang bovenin. Daaronder liggen bijpassende maillots, T-shirts en broeken. Karin is altijd heel geordend. Het onderste deurtje, waar de schoentjes achter staan, opent ze zachtjes. Wat zijn die schattige schoentjes toch leuk, denkt ze. Ze pakt een paar op en laat het met een kreet van afgrijzen vallen. De schoentjes stuiteren een paar keer voor ze tot rust komen. Eén rolt onder de ladekast. Vol ongeloof kijkt ze het na. Ze bukt. Met trillende handen raapt ze de schoentjes voorzichtig tussen twee vingers op. Ze bekijkt ze aan alle kanten. Er is geen twijfel mogelijk: dit zijn de schoentjes die Kayla aanhad toen ze verdween. Ze hapt naar adem. Het is alsof de wereld stilstaat. De bel gaat. Ze springt van schrik op. Gehaast propt ze de schoentjes terug in de kast en klapt het deurtje dicht. Ze rent naar het raam om te kijken wie er voor de deur staat.

“Nee hè. Niet nu,” fluistert ze wanhopig.

Het is John. Uitgerekend vandaag komt hij onaangekondigd langs. Wat vindt ze dat een ellendige gewoonte. De laatste tijd komt hij steeds vaker onverwacht langs, zogenaamd uit bezorgdheid, maar ze heeft het gevoel dat hij haar controleert.

Ze loopt snel de badkamer in om in de spiegel te kijken. De wallen onder haar ogen steken donker af in haar

bleke gezicht. Wat onhandig haalt ze een borstel door haar haar en daalt de trap af. John drukt ongeduldig nog een keer op de bel.

“Ja, ja, ik kom eraan!” roept Karin zenuwachtig.

Wat moet ze zeggen? De waarheid maar. Het heeft geen nut iets te verbergen. De angst staat op haar gezicht te lezen, vermoedt ze.

Ze trekt de voordeur open. John stapt met grote passen naar binnen.

“Dat werd tijd, waar bleef je nou zo lang?”

Karin kuiert achter hem aan. Ze voelt zweetdruppels op haar bovenlip prikken. John beent de kamer in. Hij kijkt op zijn gemak rond met een hand in de broekzak van zijn grijze pak. Zijn stropdas trekt hij los.

“John, ik moet je iets vertellen.”

Hij draait zich met een ruk om.

“Wat is er?”

“Ik was boven en ...”

John haalt licht geïrriteerd zijn schouders op. “Je was zeker weer in de kamer van Kayla?”

“Ja, en toen... eh...” Ze kan niet uit haar woorden komen. Haar hoofd bonkt. Waarom vertelt ze die man eigenlijk iets? Hij voelt vertrouwd, eigen. Als er iemand is die betrokken is bij Kayla, is hij het toch? Ze slikt.

“Neem in 's hemelsnaam een slok water en vertel me wat er aan de hand is.”

Op de automatische piloot sloft Karin naar de keuken. Ze neemt een slok koud water en ze plonst een handje in haar gezicht. Trillerig gaat ze op een puntje van de bank zitten. John hangt ondertussen achterover in een van de oorstoelen.

“Kom, vooruit ermee. Het moet wel heel wat zijn.”

“Dat is het ook.” Karins stem klinkt zacht, merkt ze.

De woorden komen langzaam los tot ze vanzelf uit haar mond stromen als water uit een vol opengedraaide kraan. Ze vertelt in één ruk het verhaal van de knuffel tot de schoentjes.

John knikt alleen en laat haar uitpraten. Peinzend en met samengeknepen ogen staart hij haar aan. Zodra ze stil is, hijst hij zich overeind. Hij vouwt zijn handen samen als om een preek af te steken.

“Het lijkt me duidelijk dat je heel hard hulp nodig hebt en snel. Ik neem je mee naar je huisarts. Hij zal je pillen voorschrijven. Therapie is in dit geval ook op zijn plaats. Je weet, ik geloof niet in hulpverleners of diepzinnige gesprekken, maar als een mens knettergek wordt, moet er iets gebeuren. Dat is de huisarts vast met me eens. Dit kan zo niet langer.”

“Hoezo?” vraagt Karin. “De huisarts kan toch niets doen aan die gebeurtenissen?”

“Nee, natuurlijk niet. Wel aan die waanvoorstellingen van je. Je begrijpt toch zelf wel dat dit hetzelfde gedrag is als dat van je zieke moeder? Het gaat niet goed met je. Tijdens ons huwelijk was dat al zo. Je ziet spoken. We gaan nu een afspraak met de huisarts maken, ik ga met je mee.”

Karin is verbijsterd. Hij luistert niet. Alweer niet. Hij gelooft haar niet. Hoe kan ze zo stom zijn! Hij heeft nooit echt naar haar geluisterd, haar nooit begrepen. Woede golft door haar heen. Ze springt op van de bank.

“Dat ga je helemaal niet! Dit kan ik zelf wel af. Het zijn jouw zaken niet meer. Ik maak zelf wel uit of en wanneer ik naar de huisarts ga! Je kunt me niet meer

commanderen. En nu wil ik dat je weggaat.” Karin wijst boos naar de deur.

John stevent ernaartoe. Hij draait zich nog eens om. “Ik bedoel het goed. Ik ben er gewoon van geschrokken. Misschien klinken daardoor mijn woorden niet aardig. Ga met me mee... Het is in je eigen belang.” Besluiteloos blijft hij staan.

Onverbiddeijk wijst Karins vinger naar de deur. John kan niets anders doen dan weggaan. De voordeur slaat met een klap achter hem dicht.

's Avonds hangt Karin op de bank met een plaid over haar heen. Hoewel de dagen zachter worden, zijn de avonden nog fris. De televisie staat aan. Ze ziet de beelden wel, maar registreert ze niet. De gebeurtenissen van deze dag beheersen haar gedachten. Ze durft niet naar boven te gaan om nog een keer de schoentjes te bestuderen. Het is te eng.

Ineens draait een sleutel om in de voordeur. Haar hoofd draait als vanzelf naar de gang. Het zal Evert zijn. Ze gaf hem een sleutel, omdat hij haar helpt met klusjes wanneer het hem uitkomt. Ze vindt het heerlijk door hem verrast te worden met bezoekjes. Juist nu komt hij als geroepen.

“Hé Ka, hoe is het?”

Karins gebrek aan enthousiasme wanneer hij binnenkomt, valt hem meteen op. Hij houdt zijn pas halverwege de huiskamer in. Hij schrikt van haar wazige blik. Er is iets gebeurd. Hij laat zich naast haar op de bank vallen.

“Karin, meisje, wat is er?”

Hortend en stotend vertelt ze hem het hele verhaal, inclusief de vervelende reactie van John. Evert slaat een

troostende arm om haar heen. Ze laat haar hoofd op zijn schouder rusten. Wat voelt het goed om hem alles te kunnen vertellen, denkt ze. De bekende geur van zijn leren jasje dringt in haar neusgaten.

“Dat is nogal wat. Ik kan me voorstellen dat je helemaal van slag bent. Zullen we samen even naar boven?” stelt Evert voor.

Zijn jasje gooit hij achteloos op een stoel. Hij pelt de plaid van Karin af en trekt haar zacht overeind.

“Ik weet het niet. Ik ben bang.”

“Ik ben bij je. Je hoeft niet bang te zijn.” Zacht leidt Evert haar naar de trap.

Samen beklimmen ze de treden. Het lamplicht in Kayla’s kamer lijkt feller dan normaal. Karin knippert met haar ogen. Alles ziet er hetzelfde uit. Ze ziet het zeehondje zitten op de commode. Ze knijpt haar ogen dicht en spert ze wijd open. Het is er nog steeds.

“Daar, Evert, daar zit het zeehondje. Het hoort hier niet.”

Evert verplaatst zijn blik van Karin naar het zeehondje. Hij heeft zo zijn twijfels. Hij ziet de angst in haar ogen. Hij weet wat die betekent. Hij kent de verhalen over haar moeder. Hij vermoedt dat ze twijfelt aan haar geestelijke gesteldheid.

Hij pakt het pluchen beest. Samen gaan ze op het bed zitten. Hij slaat zijn arm beschermend om haar heen. Hij kan zich niet herinneren of deze knuffel al tussen alle pluchen dieren zat. Zo minutieus bekeek hij ze nooit. Ze waren destijds op zoek naar de met Kayla verdwenen beestjes. De overblijvers deden er niet toe. Hij kan zich niet voorstellen dat een knuffel zomaar opduikt. Tijdens

zijn carrière als rechercheur heeft hij nog nooit zoiets gehoord of meegemaakt.

Na Kayla's verdwijning zat hij in het team dat de opsporing deed. Karin had het erg zwaar in die tijd. Het leek later wat beter met haar te gaan. Nu twijfelt hij. Ze lijkt een behoorlijke terugslag te hebben. Hij kijkt haar van opzij aan. Ze ziet bleek, haar ogen zijn groot van angst.

“Laat me die schoentjes eens zien.” Hij staat op en trekt haar mee.

Karin opent het kastdeurtje waar de schoentjes netjes op een rij staan. Het bewuste paar heeft ze ertussen gefriemeld. Evert pakt het op en vergelijkt het met de andere. Ze lijken allemaal op elkaar. Hoe kan Karin nu zeker weten dat dit de schoentjes zijn die Kayla toen droeg? Het is al zo lang geleden. Het zijn gewoon peuterschoentjes. Een zorgelijke rimpel verschijnt op zijn voorhoofd.

“Zou het niet kunnen zijn dat je een beetje in de war bent, Karin?” vraagt hij, terwijl zijn hand geruststellend over haar rug wrijft. “Het is niet vreemd dat je zo reageert, na die vreselijke verdwijning van Kayla.”

“Ik weet het niet meer. Ik twijfel aan mezelf.” Karin slaat haar handen voor haar gezicht.

Evert pakt haar bovenarmen en houdt haar stevig vast, terwijl hij probeert tot haar door te dringen. “Ik weet het. Het is een trauma en dat gaat niet vanzelf weg. Je hebt ook veel te verwerken: de verdwijning van Kayla en kort daarna de onverwacht heftige ziekte van je moeder. Dat is meer dan een mens kan verdragen. Hier heb je hulp bij nodig. Daar ben ik niet de aangewezen persoon voor. Ik kan niets anders doen dan je troosten en

afleiding bezorgen, maar dat is niet genoeg.” Evert laat haar armen los, maar blijft haar aankijken. “De manier waarop John je dwingt naar de huisarts te gaan, geeft natuurlijk geen pas al zal hij het ongetwijfeld goed bedoeld hebben. Ik vind wel dat hij gelijk heeft. Wees wijs, doe het. Het zal je rust geven. Dat heb je hard nodig. Zo kun je niet doorgaan, je kwelt jezelf.”

“Ik zal erover nadenken.” Karin draait zich om. Ze laat haar blik door de kamer gaan en verdwijnt daarna vastberaden naar beneden. Ze wil even haar zinnen verzetten.

Evert zet de schoentjes weer in de kast en sluit ferm de kamerdeur met hetzelfde doel in gedachten.

De volgende dag besluit Karin een bezoek te brengen aan haar moeder. Ze parkeert haar auto bij de kliniek. De smeedijzeren poort, met aan weerskanten trotse leeuwen, lijkt de wereld buiten te sluiten, terwijl het park juist uitnodigt een wandeling te maken. De geur van hyacinten dringt haar neus binnen. De paden slingeren tussen bomen, struiken en waterpartijen. Bankjes zijn neergezet op plaatsen waar het uitzicht adembenemend is. Ze gaat op het bankje zitten vlak voor de vijver met de koikarpers. Genietend volgt ze de grote, kleurige vissen een tijdje. Ooit had ze graag zo'n vijver in haar tuin willen hebben. Uit angst dat Kayla erin kon vallen, schoof ze het idee terzijde.

Bedachtzaam staat ze op. Heeft ze genoeg moed verzameld om haar moeder te bezoeken? Traag wandelt ze naar de hoofdingang. Het gebouw is modern. Het straalt echter warmte en luxe uit. In de grote entreehal staan enorme potten met orchideeën. Schilderijen sieren de

muren. De keuze voor deze kliniek was de juiste. De sfeer is goed en het personeel is vriendelijk en competent.

Ze meldt zich bij de receptie. De jonge vrouw achter de balie geeft haar het gebruikelijke pasje om de binnendeuren te openen. Ze vervolgt haar weg door de gangen met hemelsblauwe lopers. Spotjes in het plafond belichten de schilderijen die aan de muren hangen. Bij elke deur staat een vaas met verse bloemen op een tafeltje.

Bij de deur van haar moeders kamer klopt ze aan. Ze gaat naar binnen met een vrolijk: “Hoi mam!”

Haar moeder zit ineengedoken in een stoel bij het raam en staart uitdrukingsloos naar buiten. Ze draait haar hoofd naar Karin. Zodra ze haar dochter ziet, licht haar gezicht op. Ze is altijd blij wanneer haar dochter haar komt bezoeken. De therapie van die ochtend was zwaar. Ze is vermoeid, maar dat kan haar niet meer deren. Karin is er.

“Meisje, kom hier en laat me je eens goed knuffelen. Je bent zo lang niet meer geweest.”

“Mam, ik was hier eergisteren nog. Hoe kun je dat nu zeggen?” merkt Karin verontwaardigd op. “Ik heb je toen verteld van die knuffel op Kayla’s bed. Weet je nog?”

“Welke knuffel? Ik heb geen idee waar je het over hebt.”

“Mam, kom op. We hadden het ook over de tuin, hoe mooi alles begint uit te lopen. Ik beloofde zelfs dat ik je een middag mee naar huis neem. Dat heb ik aan de leiding gevraagd en het mag.”

“Ik weet van niks. Eergisteren was je hier niet. Je bent al weken niet geweest. Als John niet af en toe langskomt, zie ik niemand, behalve het personeel.”

“John, hier? Sinds wanneer komt hij jou bezoeken?”

“Dat doet hij vaker. En soms zelfs met die lieve vriendin van hem. Die blonde, weet je wel?”

“Nee mam, dat weet ik niet. Hoe ziet ze eruit? Blond, zei je?”

“Zei ik dat? Nee, ze heeft donker haar. Lang, donker haar.”

“Mam, je haalt alles door elkaar. Is ze nu blond of donker?”

Verward staart haar moeder haar aan. Ze lijkt het niet meer te weten. Haar blik wordt wazig. Ze trekt zich terug in zichzelf. Ze weet dat haar brein haar soms bedriegt. Karin voelt medelijden opkomen. Sommige dingen onthoudt haar moeder en andere niet.

“Mam, kom eens bij me op de bank zitten. Lekker dicht tegen me aan.” Ze helpt haar moeder overeind naar de bank. “Ze komen zo met de thee. Ik heb koekjes meegenomen, die met pinda’s erop. Die vind je toch zo lekker?”

“Ja, heerlijk. Jullie weten altijd wat ik lekker vind. John had de laatste keer chocoladekoekjes mee en twee flessen exquisite vruchtensap. De verpleging wil dat ik voldoende drink. Met die sapjes heb ik geen moeite.” Het gezicht van haar moeder straalt van genoeg bij de herinnering.

Blijkbaar zijn de lekkernijen belangrijk genoeg om ze te onthouden.

Het bevreemdt Karin dat John op bezoek komt, dat doet hij pas na de scheiding. Hij had een hekel aan haar moeder, maar opeens beweerde hij goed met haar te kunnen praten, nam hij kleine cadeautjes voor haar mee en lekkere drankjes. Haar moeder vergoelijkte hem.

‘Het is toch de vader van mijn kleinkind’, zei ze vaak. Ook toen haar moeder ziek werd, bleef John haar bezoeken, terwijl hij helemaal niets heeft met mensen die psychiatrische problemen hebben. Misschien heeft Karin zich vergist, is John bezorgd en weet hij zich geen houding te geven. Hier in de kliniek kwam hij nooit. Althans, dat dacht ze altijd. Het is verwarrend.

Dan is er nog die vrouw. Karin vermoedde tijdens haar huwelijk dat hij een verhouding had met een assistente van zijn werk. Een oude steek van pijn doorboort haar hart. Ze had hem zo hard nodig in die tijd en hij was er niet. Ze voelt opeens boosheid over zijn toenemende afwezigheid toentertijd. Was hij destijds al bij die vrouw? Wanneer hij thuis was, hadden ze vaak ruzie. De maanden na Kayla’s verdwijning waren zwaar. De scheiding maakte een einde aan de ruzies, maar niet aan de eenzaamheid.

“Wanneer was John hier de laatste keer?”

“Gisteren nog,” glimlacht haar moeder.

Gisteren. Dat kan kloppen, denkt Karin. John was toen bij mij.

“Dan heb je vast nog wat koekjes over. Jullie hebben ze toch niet allemaal opgegeten?”

“Jawel, het waren er niet zoveel.”

Lachend omhelst Karin haar moeder. “Snoeperd. Neem het er maar van, hoor.”

“Waarvan?”

“O, mam. Je bent lief. Ik hou van je.”

Er wordt geklopt. De thee wordt binnengebracht. Samen keuvelen ze nog een tijdje. Bij het afscheid belooft Karin nog een keer dat haar moeder een middagje mee naar haar huis mag.

In gedachten wandelt Karin door de lange gang terug naar de receptie. Onderweg klampt Chris, een van de vaste verplegers van haar moeder, haar aan.

“Nog weinig verandering, hè.” Hij duwt zijn bril gewoontegetrouw met een vinger omhoog.

Zijn andere hand steekt hij iets te gretig uit. Karin kan niet anders dan hem de hand schudden. Ze laat zijn klamme hand snel los en doet een stap naar achteren. Zijn gewoonte zo dicht bij haar te komen dat zijn adem langs haar wang strijkt, stelt ze niet op prijs.

“Ja, en de medicijnen maken het er niet beter op,” verzucht Karin.

“Ze heeft ze wel nodig om de psychoses weg te houden. De therapie lijkt iets te doen op de momenten dat ze helder is.”

“Zijn die er dan?” Karin kijkt Chris verbaasd aan.

“Jazeker. ’s Morgens vroeg, voordat ze de medicatie krijgt. Daarom plannen we de therapie voor de pillenronde.”

“Het lijkt me nutteloos als ze even later weer in haar mist verdwijnt.”

Chris haalt zijn schouders op. “Tja, de artsen nemen de beslissingen.” Besluiteloos kijkt hij haar aan. “Gaat het wel goed, mevrouw Buitendijk? Je ziet een beetje pips. Slaap je goed?”

Karins handen gaan verrast naar haar wangen. De man is erop getraind om dit soort dingen op te merken, maar anderen vroegen haar eerder hetzelfde.

Een schel repeterend geluid onderbreekt hun gesprek. De pieper die aan Chris’ broekriem hangt, vraagt zijn aandacht.

“Ik moet verder. Sterkte, mevrouw Buitendijk. Tot ziens.” Snel maakt hij zich uit de voeten.

Karins ogen volgen zijn kleine gestalte tot hij om de hoek verdwijnt. Haar moeder heeft tenminste een verpleger die goed voor haar zorgt en met haar is begaan.

Het is Karin echter duidelijk dat de medicijnen hun tol eisen. Haar moeder is erg vergeetachtig en haalt veel door elkaar. Misschien is ze nu minder depressief of psychotisch, maar deze verwarde vrouw lijkt in niets op de stralende moeder die ze kende. Het deprimeert haar. Onderweg naar huis speelt de gedachte door haar hoofd of dit haar voorbode kan zijn. Kan ze dit voorkomen door hulp te zoeken?